

การศึกษาการใช้การจัดการผู้ป่วยรายกรณี ต่อความพึงพอใจในบริการ
และจำนวนวันนอนของผู้ป่วยจิตเวช โรงพยาบาลราชบุรี

นางวารุณี มารีภมา

โครงการศึกษาดังกล่าวนี้เป็นส่วนหนึ่งของกรณีศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการพยาบาลจิตเวชและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2548
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING CASE MANAGEMENT OF PERSONS WITH SCHIZOPHRENIA
ON SERVICE SATISFACTION AND LENGTH OF STAY,
RATCHABURI HOSPITAL.

Mr. Waraporn Maruksa

An Independent Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2005

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการใช้การจัดการผู้ป่วยรายกรณี ต่อความพึงพอใจในบริการ
และจำนวนวันนอนของผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลราชบุรี
โดย นางวราภรณ์ มาร์क्षा
สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์

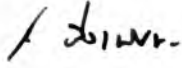
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญวัชชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....กรรมการ
(นายเพชชัยระ ลีลานันทกิจ)

วราภรณ์ มารักษา : การศึกษาการใช้การจัดการผู้ป่วยรายกรณี ต่อความพึงพอใจใน
บริการและจำนวนวันนอนของผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลราชบุรี (A STUDY OF
USING CASE MANAGEMENT OF PERSONS WITH SCHIZOPHRENIA ON
SERVICE SATISFACTION AND LENGTH OF STAY, RATCHABURI
HOSPITAL) อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์, 136 หน้า

การศึกษานี้เป็นโครงการศึกษาอิสระ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจใน
บริการและจำนวนวันนอนของผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้การจัดการผู้ป่วยรายกรณี ระหว่าง
กลุ่มควบคุมที่ได้รับการดูแลปกติและกลุ่มทดลองที่ได้รับการดูแลโดยใช้การจัดการผู้ป่วยรายกรณี
กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยจิตเภทที่เข้ารับการรักษา ณ หอผู้ป่วยจิตเวช โรงพยาบาลราชบุรีจำนวน 40 ราย
แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 20 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) เครื่องมือในการดำเนินการศึกษา คือ
คู่มือการใช้การจัดการผู้ป่วยรายกรณีสำหรับทีมสหสาขาวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท และ
Clinical Pathway for Schizophrenic Patients 2) เครื่องมือในการประเมินผลการศึกษา คือ แบบวัดความ
พึงพอใจในบริการ และแบบบันทึกสรุปลำดับจำนวนวันนอน ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
และวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่า
เท่ากับ .92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for window สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ ที

ผลการศึกษาที่สำคัญ คือ

1. ความพึงพอใจในบริการของผู้ป่วยจิตเภท ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยใช้การ
จัดการผู้ป่วยรายกรณีและกลุ่มที่ได้รับการดูแลแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. จำนวนวันนอนของผู้ป่วยจิตเภท ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยใช้การจัดการ
ผู้ป่วยรายกรณีและกลุ่มที่ได้รับการดูแลแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4677814036 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEYWORD : CASE MANAGEMENT / SATISFACTION / LENGTH OF STAY

WARAPORN MARUKSA : A STUDY OF USING CASE

MANAGEMENT OF PERSONS WITH SCHIZOPHRENIA ON SERVICE

SATISFACTION AND LENGTH OF STAY, RATCHABURI

HOSPITAL. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : ASSO. PROF.

JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 126 pp.

The objective of this project were to compare service satisfaction and length of stay of persons with schizophrenia before and after the implementation of case management model. Study subjects were 40 persons with schizophrenia, admitted in psychiatric department, Ratchaburi Hospital, which were equally divided into one comparison and one experimental group. Study instruments included case management manual, and clinical pathway for persons with schizophrenia. Data was gathered by 2 instruments which were a nursing service satisfaction questionnaire and a length of stay record. These tools were tested for content validity by a panel of experts. The internal reliability of the questionnaire was .92. Statistical techniques used in data analysis were mean, percentage, standard deviation and t-test.

The major findings were as followed

:

1. Service satisfaction of persons with schizophrenia in the group using case management model was significantly higher than service satisfaction of patients in the group using regular nursing model, at the .05 level.

.

2. Length of stay of persons with schizophrenia in the group using case management model was significantly higher than length of stay of patients in the group using regular nursing model, at the .05 level.

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing
Academic year 2005

Student's signature
Advisor's signature

Wa
Jintana Yunibhand

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ซึ่งได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ แนวทาง ข้อคิดเห็นและแก้ไขข้อบกพร่องในการศึกษาครั้งนี้ เป็นทั้งแรงบันดาลใจให้ผู้ศึกษาเกิดความมุ่งมั่น ตลอดจนให้ความเมตตา เอาใจใส่ และให้กำลังใจตลอดมาถึงความสำเร็จในครั้งนี้ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ และนายแพทย์ธีระ ลีลาเนันทกิจ กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้ข้อคิดและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทำให้โครงการศึกษาอิสระสมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น รวมถึงอาจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศและอาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา ที่ให้กำลังใจเสมอมา และคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาในการพัฒนาตนเองรวมทั้งให้กำลังใจในการศึกษาตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและให้ข้อเสนอแนะเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยจิตเวชทุกท่านที่กรุณาอนุเคราะห์เรื่องการแลกเปลี่ยนเวลาในการปฏิบัติงาน และทีมสหสาขาวิชาชีพของโรงพยาบาลราชบุรีที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือ และคุณสุรรัตน์ ผลละศิริที่กรุณาให้ความช่วยเหลือให้การดำเนินงานโครงการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้ป่วยและญาติทุกท่านที่เห็นความสำคัญของการศึกษา สละเวลาและให้ความร่วมมือในการดำเนินการศึกษา

ท้ายนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความห่วงใยและเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ ขอขอบคุณนายเทวา และนางสาววรรณภา สีหาญ น้องที่ให้การดูแล ห่วงใย ให้ความช่วยเหลือขอขอบพระคุณ ค.ศ.วรชาติ บุรณศิริ และครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจเสมอมา จึงทำให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

วารภรณ์ มารักษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	9
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการศึกษา	9
ขอบเขตการศึกษา	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
แนวคิดเกี่ยวกับ โรคจิตเภท	17
แนวคิดเกี่ยวกับระบบบริการการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช	26
แนวคิดการดำเนินงานในระบบการจัดการผู้ป่วยรายกรณี	30
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	47
แนวคิดเกี่ยวกับจำนวนวันนอนในโรงพยาบาล	52
งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง	52
กรอบแนวคิดในการศึกษา	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	61
ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปการศึกษา	93
อภิปรายผล	94
ข้อเสนอแนะ	95
รายการอ้างอิง	98
ภาคผนวก	107
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ.....	109
ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	111
ค เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	113
ประวัติผู้ศึกษา	136

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาและจำนวนครั้งที่มารับการรักษา	78
ตารางที่ 2	แสดงคะแนนเฉลี่ย(Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และค่าระดับความพึงพอใจในการบริการระหว่างกลุ่มที่ได้รับการดูแล โดยใช้การจัดการผู้ป่วยรายกรณีและกลุ่มที่ได้รับการดูแลแบบปกติ	80
ตารางที่ 3	แสดงคะแนนเฉลี่ย(Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และค่าระดับความพึงพอใจในการบริการจำแนกรายข้อ และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจในบริการระหว่างกลุ่มที่ได้รับการดูแล โดยใช้การจัดการผู้ป่วยรายกรณีและกลุ่มที่ได้รับการดูแลแบบปกติ	81
ตารางที่ 4	แสดงคะแนนเฉลี่ย(Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) จำนวนวันนอน และการวิเคราะห์เปรียบเทียบจำนวนวันนอน ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการดูแล โดยใช้การจัดการผู้ป่วยรายกรณีและกลุ่มที่ได้รับการดูแลแบบปกติ	87